

Aprendere Skolor AB

Org.nr. 556455-9523

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Elafskolan
belägen i Södertälje kommun

Uppföljning av tillsyn i Elafskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Apendere Skolor AB (556455-9523) under hösten 2016. Skolinspektionen fattade den 16 november 2016 beslut efter tillsyn för Elafskolan. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Apendere Skolor AB inkom med den 24 februari samt 27 april 2017. Skolinspektionen har också gjort uppföljningsbesök på skolan den 30 maj och 1 juni samt intervjuat rektorn den 8 juni 2017. Under uppföljningsprocessen har rektorn, på Skolinspektionens begäran, vid flera tillfällen lämnat kompletterande information, senast den 22 september 2017. Ytterligare ett uppföljningsbesök genomfördes den 15 november 2017 och kompletterande telefonintervjuer med en nyanställd specialpedagog gjordes den 1 december 2017 samt 13 februari 2018.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Apendere Skolor AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande		
I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.	Föreläggande vid vite	2018-05-02
Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.	Föreläggande vid vite	2018-05-02
2. Extra anpassningar och särskilt stöd		
Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om	Föreläggande vid vite	2018-05-02

	eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.		
	Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.	Föreläggande vid vite	2018-05-02
	Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.	Föreläggande vid vite	2018-05-02
	När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas.	Föreläggande vid vite	2018-05-02
5. Förutsättningar för lärande och trygghet			
	Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen.	Föreläggande vid vite	2018-05-02
	Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Föreläggande vid vite	2018-05-02

6. Styrning och utveckling av verksamheten			
	Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.	Föreläggande vid vite	2018-05-02
	Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.	Föreläggande vid vite	2018-05-02
	Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.	Föreläggande vid vite	2018-05-02

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	
Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	Brist avhjälp
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	
Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.	Brist avhjälp

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpas.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Apendere Skolor AB att vid vite av 500 000 senast den 2 maj 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Apendere Skolor AB inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Undervisning och lärande

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Apendere Skolor AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Se till att:

- lärarna planerar och genomför undervisningen så att den anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.
- eleverna i alla ämnen, utifrån ålder och mognad, får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering till bedömning av brist

Undervisningen anpassas inte i tillräcklig omfattning efter elevernas förutsättningar och behov

Skolinspektionen bedömer att undervisningen vid Elafskolan fortfarande inte i tillräcklig utsträckning anpassas till elevernas förutsättningar och behov.

Visserligen har vissa åtgärder i syfte att utveckla undervisningen vidtagits, men arbetet har avstannat i samband med förändringar i organisation och ledning. Skolinspektionen bedömer att dessa insatser inte har varit tillräckliga, då Elafskolan i praktiken fortfarande inte lever upp till författningarnas krav på individanpassad undervisning. Utredningen visar att inte alla lärare anpassar undervisningen efter elevernas förutsättningar och behov. En undervisning som knyter an till elevernas förutsättningar, behov, intressen och erfarenheter ökar möjligheterna att göra skolarbetet angeläget för eleverna och stimulerar eleverna så att de kan nå längre i sin kunskapsutveckling.

Enligt skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Även läroplanen fastslår att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Lärarna ska enligt läroplanen ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

I beslut den 16 november 2016 konstaterade Skolinspektionen att undervisningen vid Elafskolan endast i liten utsträckning utgick från eleverna behov och erfarenheter. Alla elever arbetade i stort sett med samma läromedelsstyrda uppgifter och de som snabbt blev klara fick vänta in sina kamrater.

Av utredningen framgår att vissa åtgärder vidtagits av huvudmannen och rektorn i syfte att utveckla undervisningen, men att arbetet med detta har avstannat i samband med förändringar i organisation och ledning. Av huvudmannens redovisning den 27 april 2017 av vidtagna åtgärder anges bland annat att huvudmannen har anlitat en extern specialpedagog för att arbeta tillsammans med skolledning och lärare angående anpassning av undervisningen till varje elevs förutsättningar och behov. Vidare framgår att skolans förstelärare har ett uppdrag att leda ett utvecklingsarbete med inriktning på bland annat en mera varierad och individanpassad undervisning. Av intervjuer med lärare och rektor vid uppföljningsbesöket i slutet av vårterminen 2017 framgår dock att arbetet med att utveckla undervisningen som påbörjats på skolan höstterminen 2016 hade avstannat i samband med förändringar i organisation och ledning. Enligt lärare och dåvarande tillförordnad rektor var den huvudsakliga orsaken att den rektor som initierat utvecklingsarbetet kring undervisningen hade slutat och att vårterminen 2017 varit turbulent på grund av personalomsättning och en pågående process kring att utveckla högstadiedelen av skolan. Det framkom i lärarintervjuer att ett

påbörjat arbete med lektionsobservationer och kollegialt lärande i syfte att förbättra undervisningen inte följts upp.

Av intervjuer med elever, lärare och rektor i slutet på vårterminen 2017 framgick att det fortfarande fanns brister i lärarnas anpassning av undervisningen och att arbetet med att utveckla undervisningen inte hade fått genomslagskraft. Elever beskrev att situationen under vårterminen försämrats på grund av att de hade lärarvikarier och att det ofta ledde till att de arbetade vidare i läroboken eller fick arbeta "fritt" i stället för att ha lektion. Eleverna uttryckte samstämmigt i intervjuer att det endast var i ett par ämnen de kunde få utmaningar för att komma längre och lära sig mera. I intervjuer med lärare och tillförordnad rektor gavs enstaka exempel på anpassad undervisning men också att arbetet med att utveckla undervisningen inte hade fått genomslagskraft. Det framkom i lärarintervjun att det i kollegiet inte hade diskuterats någon gemensam linje för att stimulera elevers utveckling.

Även vid uppföljningsbesöket i november 2017 framgår av intervjuer med elever, lärare och rektor att inte alla lärare anpassar undervisningen efter elevernas förutsättningar och behov. Visserligen uppger rektorn i intervju att anpassning av undervisningen har förbättrats och att lärarna sätter in anpassningarna direkt. Hon säger vidare att hon anser att det är lärares uppgift att veta var eleverna befinner sig kunskapsmässigt och ta hänsyn till det i planeringen av undervisningen. Rektorn uppger också att även om det inte finns någon specialpedagog på skolan så använder sig lärarna av de tips som de fick av den tidigare specialpedagogen förra terminen. Rektorn tillägger dock att det finns lärare som inte ger eleverna de utmaningar som de skulle behöva. Som exempel tar rektorn upp ett ämne där hon anser att elever skulle behöva större utmaningar. Att inte alla lärare anpassar undervisningen framgår även av intervjuer med elever. Eleverna berättar samstämmigt i intervju att de huvudsakligen arbetar med samma material oavsett kunskapsnivå och att de exempelvis inte får svårare uppgifter förrän de är klara med det som alla förväntas göra. På Skolinspektionens fråga om hur lärarna anpassar undervisningen till olika elevers behov och förutsättningar hänvisar lärarna till möjligheter att använda grupperum så att elever kan arbeta enskilt. På frågan om hur undervisningen anpassas till de elever som kan nå längre i sin kunskapsutveckling svarar ett flertal lärare att det gäller att vara förberedd med extra material och det handlar mycket om stimulans men att det är upp till varje lärare hur man gör. En lärare säger att det är svårt att nå alla elever varje gång och att oavsett vad man gör så finns det elever som inte tycker att det är roligt.

Elevinflytandet behöver fortfarande förstärkas

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i elevernas inflytande över utbildningen. Av tillsynen framgår att elevernas möjligheter att påverka undervisningen fortfarande är begränsade, och inskränker sig till enstaka val av arbetsätt och examinationsformer. Detta medför att Elafskolan fortfarande inte lever upp till författningarnas krav på reellt elevinflytande över arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Det är angeläget att man som elev har möjlighet att göra sin röst hörd och vara med och påverka utformningen och utvecklingen av utbildningen.

Enligt läroplanen ska de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig omfatta alla elever. Elever ska ges inflytande över utbildningen. Läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan. Vidare ska läraren svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Läraren ska se till att inflytandet ökar med stigande ålder och mognad, verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

I beslut den 16 november 2016 bedömde Skolinspektionen att elevernas möjligheter att ha inflytande på arbetsätt och undervisningens innehåll var otillräckliga.

Av utredningen framgår att elevinflytande är ett utvecklingsområde på skolan. I sin redovisning den 27 april 2017 uppger Apendere Skolor AB bland annat att huvudmannen har anlitat en extern specialpedagog med uppdraget att observera och vägleda lärare samt att skolans förstelärare har ett uppdrag att leda ett utvecklingsarbete som generellt syftar till större variation och likvärdighet. Enligt huvudmannen arbetar skolan aktivt med elevinflytande till exempel genom nyinrättat biblioteksråd samt matråd och elevråd. Däremot framgår inga exempel på hur skolan arbetar med elevinflytande i undervisningen. Rektorn anger i skolans kompetensutvecklingsplan att elevinflytande är ett utvecklingsområde på skolan och att eleverna ska ges möjlighet att påverka utformningen av undervisningen.

Av Skolinspektionens intervjuer vid uppföljningsbesöken i slutet av vårterminen 2017 framgick enstaka exempel på att eleverna kunnat påverka undervisningen i ett fåtal ämnen. Elever beskrev huvudsakligen ensidiga arbetsätt och att de inte kunnat välja enligt intresse inom något område, förutom i något enstaka ämne. Några elever uttryckte också att lärare sagt att de skulle få vara med och påverka, men att det ändå inte blivit så. I intervju med lärare framkom att alla lärare inte lägger samma vikt vid uppdraget att ge eleverna ett reellt inflytande över undervisningen.

Av uppföljningsbesöket i november 2017 framgår att elevernas möjligheter att påverka undervisningen fortfarande är begränsade, och inskränker sig till enstaka val av arbetsätt och examinationsformer. I Skolinspektionens intervju med elever framgår att eleverna vid något tillfälle fått en alternativ examinationsform, efter att ha ifrågasatt ett prov. Det framkommer också att det i en av de årskurser som är representerade vid intervjun inte förekommit att elever kunnat påverka eller fått diskutera alternativ i undervisningen med sin lärare. I Skolinspektionens intervju med rektorn framgår att rektorns uppfattning är att elevinflytandet har stärkts. Rektorn säger i intervjun att lärarna ger eleverna möjlighet att påverka arbetsätt och examinationsformer. När Skolinspektionen ber rektorn ge konkreta exempel på elevinflytande säger hon att "jag tycker mig se" att eleverna är mer involverade i varför de ska göra vissa uppgifter och att det ska vara samarbete, en dialog mellan lärare och elever. Rektorn uppger vidare att elever numera får komma med sina idéer och att lärare oftast frågar hur eleverna vill göra. På Skolinspektionens fråga om hur eleverna kan påverka arbetssätten är dock det enda svar som några lärare kan ge att eleverna brukar vara måna om att säga hur de vill jobba och att det är stimulerande för eleverna med olika arbetsätt. Några lärare nämner att eleverna kan få välja examinationsformer och i något ämne fick de välja tema genom omröstning.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite.

Eftersom verksamheten vid Elafskolan inte uppfyller de krav som följer av författningar som gäller för verksamheten, föreligger skäl att på nytt förelägga Apendere Skolor AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Skolinspektionen bedömer vidare att det finns skäl att förena föreläggandet med vite. Bristerna i anpassning av undervisningen och elevinflytande har förelegat under en längre tid, och detta trots att Skolinspektionen i beslut den 16 november 2016 (dnr 2015:9565) har förelagt Apendere Skolor AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna. Skolinspektionen ser allvarligt på detta.

Extra anpassningar och särskilt stöd***Bedömning av brist***

Skolinspektionen konstaterar att Aprendere Skolor AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Se till att:

- lärarna skyndsamt ger stöd i form av extra anpassningar inom undervisningen till elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Ansvariga på skolan skyndsamt anmäler till rektorn, om
  - det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller,
  - det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga eller,
  - om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation
- Ansvariga på skolan skyndsamt utreder elevens behov av särskilt stöd efter en sådan anmälan.
- Vid utredningen sker samråd med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt

- Efter avslutad utredning ska rektorn fatta beslut om att upprätta ett åtgärdsprogram eller ett beslut om att inte upprätta ett åtgärdsprogram.
- Elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd ska ges ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ges möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Det särskilda stöd som elever ges ska följas upp och utvärderas.

Motivering till bedömning av brist

Skolans arbete med extra anpassningar brister fortfarande

Skolinspektionen bedömer att bristerna avseende arbetet med extra anpassningar på skolan kvarstår. Skolan har under en längre tid saknat ett fungerande arbete med extra anpassningar. Utredningen visar visserligen att en specialpedagog har anställts, som påbörjat ett arbete med att kartlägga elevernas behov av extra anpassningar. Skolan har dock saknat specialpedagog från vårterminsslutet 2017 fram till december samma år. Lärarna uppger några exempel på extra anpassningar som ges till elever men den specialpedagog som nu arbetar i skolans elevhälsa har ännu inte fullföljt kartläggningen av elevernas behov av extra anpassningar. Skolinspektionen bedömer därför att det är sannolikt att alla elever i behov av extra anpassningar inte får sådana extra anpassningar. Detta innebär att dessa elevers förutsättningar att nå kunskapskraven starkt begränsas.

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av förarbetena till skollagen framgår att den specialpedagogiska kompetensen ska tas tillvara i ett tidigt skede i arbetet med extra anpassningar (prop. 2013/14:160, s. 22). I Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram (SKOLFS 2014:40) (s. 21 och 23) anges att rektorn bör se till att elevhälsans kompetens tas tillvara i ett tidigt skede i arbetet med extra anpassningar dels för att identifiera en elevs behov, dels för att stödja lärare och övrig skolpersonal i arbetet med anpassningar i olika lärmiljöer inom verksamheten.

I beslut den 16 november 2016 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Elafskolans arbete med extra anpassningar. Utredningen visade bland annat att skolans personal saknade en fullständig bild av elevernas behov av extra

anpassningar. Det kunde därmed inte uteslutas att det fanns elever på skolan som behövde extra anpassningar, men som inte fick det.

I sin redovisning till Skolinspektionen som inkom den 24 februari 2017 uppger Aprendere Skolor AB bland annat att åtgärder vidtagits i form av inventering av pågående extra anpassningar under höstterminen 2016 samt rutiner för extra anpassningar. Huvudmannen uppger också att dessa skulle följas upp regelbundet i skolans elevhälsoteam och dokumenteras i skolans digitala verksamhetsstöd.

Vid uppföljningsbesöket i slutet på vårterminen 2017 framgick det att även om arbetet med extra anpassningar hade påbörjats så hade det inte resulterat i ett förankrat arbetssätt som tillämpades av alla lärare. I Skolinspektionens intervju med den specialpedagog som tillfälligt arbetade på skolan, på huvudmannens uppdrag, framgick att arbetet med rutiner för extra anpassningar var påbörjat, men att mycket återstod att göra. I Skolinspektionens intervju med rektorn framförde denna en liknande beskrivning som specialpedagogen, med tillägget att hon ansåg att de elever som behövde extra anpassningar i dåvarande läge också fick det. I Skolinspektionens intervju med lärare framgick dock att flera lärare inte visste skillnaden mellan extra anpassningar och särskilt stöd och det framkom också att elevdokumentation rörande extra anpassningar i skolans digitala verksamhetsstöd hade raderats.

Vid uppföljningsbesöket den 15 november 2017 framkommer att arbetet med extra anpassningar på Elafskolan fortfarande inte fungerar tillfredsställande. Bland annat saknas det specialpedagogisk kompetens i skolans elevhälsa som kan delta i arbetet med extra anpassningar. Lärarna uppger att ibland skulle de behöva "bolla idéer med specialpedagog" och hänvisar till tips och instruktioner de fått av den specialpedagog som arbetade på skolan under några månader under vårterminen 2017. Lärarna kan inte precisera hur många av deras elever som får extra anpassningar och menar att det är viktigt att lära känna eleverna innan man sätter in extra anpassningar. Lärarna uppger, på Skolinspektionens direkta fråga om vilka extra anpassningar som är vanligast på Elafskolan, att de ger extra anpassningar i form av placering i klassrummet och tillgång till grupp rum för enskilt arbete. "I grunden handlar det om arbetsro" säger en av de intervjuade lärarna. En annan lärare nämner också att lärarna diskuterar exempelvis extra anpassningar i form av "extra struktur" eller skriftliga instruktioner, utan att kunna ge konkreta exempel. Rektorn uppger i intervju att elever screenas för att behov av extra anpassningar ska kunna identifieras samt att elevärenden kan tas upp på möten där lärarna diskuterar hur det går för eleverna och vilka anpassningar lärarna har gjort. Som exempel på extra anpassningar anger rektorn appar, läxa eller "något annat". Rektorn säger också i intervjun att 12 elever har extra anpassningar

samt att det finns dokumentation. Lärarna och rektorn är samstämmiga i att extra anpassningar ska utvärderas efter fyra till sex veckor, enligt lärarna via en blankett som "egentligen ska lämnas till specialpedagogen".

Vid kompletterande intervju den 13 februari 2018 med specialpedagogen, som arbetat på skolan sedan december 2017, framkommer att hon har inlett arbetet med att gå igenom alla elevers behov av extra anpassningar i årskurserna 1-3. Vissa elever i årskurs 1-3 får extra anpassningar men det kan finnas fler elever i behov av extra anpassningar i dessa årskurser, uppger specialpedagogen. Vad gäller elever i årskurs 4-6 uppger specialpedagogen att hon ännu inte har någon överblick över deras behov av extra anpassningar men att hon ska börja gå igenom dem med lärarna på samma sätt som hon har gjort med eleverna i årskurserna 1-3. Hon säger vidare att de håller på att bygga upp rutiner, "det är i ett uppbyggnadsskede".

Skolans arbete med särskilt stöd brister fortfarande

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i arbetet med särskilt stöd på skolan. Av utredningen framgår att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt och att det är sannolikt att elever i behov av särskilt stöd inte får det särskilda stöd de behöver. Det råder en osäkerhet kring vem som ska utreda elevers behov av särskilt stöd. Vidare framgår av utredningen att skolan under större delen av höstterminen 2017 har saknat tillgång till kurator, skolsköterska och specialpedagog vilket inneburit att ett samråd med elevhälsan i enlighet med skollagens krav inte har varit möjligt vid utredningar av elevernas behov av särskilt stöd. Det framgår också av utredningen att det från slutet av vårterminen 2017 då den tillfälligt anställda specialpedagogen slutade, fram till Skolinspektionens uppföljningsbesök den 15 november 2017, inte hade gjorts några utredningar om behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår även att under höstterminen hade inga elever åtgärdsprogram. Samtidigt är kunskapsresultaten i vissa ämnen mycket låga. Nuvarande specialpedagogen har, som framgår ovan, i februari ännu inte hunnit gå igenom alla elevers behov av stöd. Några elever är dock anmälda och väntar på att utredas för särskilt stöd. En central del i att se till att elever får det särskilda stöd som de behöver för att nå kunskapskraven är att stödet sätts in skyndsamt och att det kontinuerligt följs upp och även utvärderas.

Enligt skollagen ska det anmälas till rektorn om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara

tillräckliga. Vidare framgår av skollagen att rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ges möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

I beslut den 16 november 2016 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Elafskolans arbete med särskilt stöd.

I sin redovisning till Skolinspektionen som inkom den 24 februari 2017 uppger Aprendere Skolor AB bland annat att åtgärder vidtagits i form av att rutiner tagits fram för skolans arbete med särskilt stöd av en specialpedagog och att dessa rutiner gått igenom med lärarna.

Skolinspektionens utredning visar dock att det fortfarande råder osäkerhet kring vem som ska utreda elevers behov av särskilt stöd. Enligt lärare och rektor har skolan under större delen av höstterminen 2017 saknat tillgång till kurator, skolsköterska, och specialpedagog. I lärarintervju den 15 november 2017 framkommer osäkerhet bland lärarna kring vem som ska utreda elevers behov av särskilt stöd då en lärare uppger att det är ansvarig lärare som gör utredningen om behov av särskilt stöd, medan en annan lärare tror att utredning görs av extern expert. Lärarna uppger vidare i intervju att när extra anpassningarna inte har fungerat överlämnar de ärendet till rektorn som ska tillsätta de resurser som krävs. Rektorn beskriver i intervjun att ärenden om behov av särskilt stöd ska anmälas till elevhälsoteamet.

Av Skolinspektionens intervjuer som genomfördes vid uppföljningsbesöket i slutet på vårterminen 2017 framgick att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreddes skyndsamt. I intervju med lärare framkom att det hade förekommit att elever inte utretts skyndsamt, eftersom skolan under långa perioder inte haft tillgång till specialpedagog. Dåvarande specialpedagog och tillförordnad rektor uppgav att det sannolikt fanns flera elever på skolan som riskerade att inte nå kunskapskraven. Specialpedagogen uppgav i intervju att det fanns pågående utredningar. Av utredningen framgick också att den tillfälligt

anställda specialpedagogens avtal med Aprenedere Skolor AB gick ut i början på juni 2017.

Av uppföljningsbesöket den 15 november 2017 framgår att det finns elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd vars behov av sådant stöd inte har utretts. I intervjuer uppger lärare och rektorn att extra anpassningar enligt rutinen ska utvärderas efter 4-6 veckor. Rektorn uppger i intervju att det finns elevärenden där lärarna har utvärderat extra anpassningar och testat nytt och kommit fram till att det krävs insatser från specialpedagog, men att skolan inte "kommit så långt än". Rektorn uppger att två av de tolv elever som enligt rektorn har extra anpassningar skulle behöva särskilt stöd, men att arbetet med utredningar inte kommit igång och att ingen elev ges särskilt stöd. Lärare berättar i intervjuer att det i en klass finns "frågetecken men man vill veta riktigt innan man tar nästa steg". Rektorn beskriver att det faktum att skolan saknar specialpedagog inte haft så stora konsekvenser eftersom man i kollegiet har tagit upp elevärenden, även om "det är klart det finns en fördel med en person som finns på plats". Lärarna säger också i intervjun att de klarat sig bra utan specialpedagog eftersom rektorn ger dem bra stöd, att man hjälper varandra samt att undervisande lärare ger stöd till elever. Av utredningen framgår också att det från slutet av vårterminen 2017 då den tillfälligt anställda specialpedagogen slutade, fram till Skolinspektionens uppföljningsbesök den 15 november 2017, inte hade gjorts några utredningar om behov av särskilt stöd. Det fanns inte heller några gällande åtgärdsprogram på skolan.

Även av intervju den 13 februari 2018 med den specialpedagog som arbetat på skolan sedan december 2017 framgår att det finns elever vars behov av särskilt stöd inte har utretts. Specialpedagogen uppger att hon tror att det rör sig om två till tre stycken elever där hon ska utreda elevernas behov av särskilt stöd. Hon uppger att hon inte vet hur länge dessa elever har fått vänta på att utredas men uppger att hon ska ta tag i utredningarna så fort som möjligt.

Vid Skolinspektionens genomgång av Elafskolans kunskapsresultat enligt Skolverkets statistik för läsåret 2016/17 framgår att genomsnittlig provbetygs-poäng i nationellt prov i matematik årskurs 6 är 4,7 att jämföra med riksgenomsnittets 12,1. Motsvarande siffror för engelska är 10,5 för skolan och 14,9 för riket.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de

åtgärder som tillsynsmyndigheten anser är nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite. Skolinspektionen ska, enligt samma bestämmelses andra stycke, förena ett föreläggande med vite om förelägandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Eftersom verksamheten vid Elafskolan inte uppfyller de krav som följer av författningar som gäller för verksamheten, föreligger skäl att på nytt förelägga Apendere Skolor AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Som framgår ovan har Skolinspektionen konstaterat brister i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Brister i det särskilda stödet har vidare förelegat under en längre tid, och detta trots att Skolinspektionen i beslut den 16 november 2016 (dnr 2015:9565) har förelagt Apendere Skolor AB att vidta åtgärder för att avhjälpa brister inom området. Kunskapsresultaten vid skolan är också låga vilket med stor sannolikhet kan kopplas till bland annat bristerna i extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att detta är allvarligt. Förelägandet förenas därför med vite.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Apendere Skolor AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

- Rektor ska säkerställa att lärarna samverkar med varandra i syfte att nå utbildningsmålen. I detta ingår att lärarna organiserar och genomför arbetet så att eleverna får möjlighet att arbeta ämnesövergripande och att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Elevhälsan ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande.

*Motivering till bedömning av brist**Lärarna samverkar inte i tillräcklig utsträckning*

Skolinspektionen bedömer att Aprendere Skolor AB fortfarande inte lever upp till skolförfattningarnas krav på att lärarna ska samverka ämnesövergripande. Utredningen visar att Elafskolan visserligen har omdisponerat lokalerna så att lärarna rent fysiskt har mötesplatser för samverkan, men trots det har ämnesövergripande samarbete endast förekommit i låg grad. Brist på ämnesövergripande samverkan kan medföra svårigheter för eleverna att se sin utbildning som en helhet.

Enligt läroplanen ska läraren samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Läraren ska också organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande. Vidare har rektorn enligt läroplanen ett särskilt ansvar för att undervisningen i olika ämnesområden samordnas så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.

I Skolverkets allmänna råd om planering och genomförande av undervisning (SKOLFS 2011:149, s. 12 och 15) anges bland annat följande. Rektorn bör utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna. Enligt läroplanen ska läraren samverka med andra lärare för att nå de nationella målen. Undervisningen ska organiseras och genomföras så att eleverna får möjlighet att arbeta ämnesövergripande. Detta förutsätter att rektorn ger möjlighet för lärare att, enskilt och tillsammans med andra lärare, kontinuerligt planera, följa upp och anpassa undervisningen så att den i så stor utsträckning som möjligt gynnar varje elevs kunskapsutveckling.

I beslut den 16 november 2016 bedömde Skolinspektionen att samverkan mellan lärarna inte skedde i tillräcklig utsträckning.

I huvudmannens skriftliga redovisning den 27 april 2017 anges att skolan planerar ämnesträffar för att ge lärarna möjlighet att hitta samarbetspunkter samt att det finns tankar på att försöka etablera samverkan med andra fristående skolor i Södertälje kommun i syfte att få uppslag till ämnesutveckling och ämnesintegrering.

Vid uppföljningsbesöket i slutet på vårterminen 2017 uppgav lärare i intervjuerna att samverkan mellan lärare vid den tidpunkten inte fungerade, trots anpassningar av lokaler, eftersom det alltjämt saknades en fungerande organisation för att samverka. Det hade inte heller förekommit några ämnesövergripande arbeten under vårterminen, vilket bekräftades i intervjuer med eleverna och rektorn.

Vid uppföljningsbesöket i november 2017 framgår att ämnesövergripande samverkan fortfarande sker i låg grad. I intervju med lärare och rektor framkommer visserligen att det numera finns mötesforum för lärarna, exempelvis ämnesträffar, och i intervjuerna med lärare och rektor ges något enstaka exempel på ämnesövergripande samverkan, medan samverkan i övrigt framställs som kollegialt samarbete där lärare hjälper varandra. När Skolinspektionen ber lärarna ge konkreta exempel på samverkansprojekt ger en lärare exempel på hur matematik och naturorienterade ämnen kan tangera varandra till innehåll och en annan lärare uppger skolans övergripande Läsoprojekt som exempel på samverkan. Rektorn ger ett exempel på projektarbete där rektor själv i egenskap av svensklärare samarbetat med läraren i samhällsorienterade ämnen i form av att man använt en gemensam bok, men kan på en direkt fråga inte påminna sig flera exempel. Eleverna uppger i intervju att de märker att lärarna samarbetar, men eleverna erinrar sig inte något ämnesövergripande arbete. Någon ger exempel på att man i naturorienterade ämnen ibland "ritar för att förstå", men eleverna tror inte att bildläraren är delaktig i detta.

Elevhälsan arbetar inte hälsofrämjande och förebyggande

Skolinspektionen bedömer att bristerna avseende elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete kvarstår. Utredningen visar att skolan under flera läsår i kortare eller längre perioder har haft bristfällig tillgång till de kompetenser inom elevhälsan som behövs för att stödja elevernas utveckling och lärande. Senast vid Skolinspektionens uppföljningsbesök i mitten av november 2017 kunde konstateras att ingen representant för elevhälsan var anställd på skolan, med undantag för en skolsköterska som på konsultbasis gör vissa medicinska insatser, men som inte var tillgänglig vid besökstillfället. Sedan december 2017 finns visserligen elevhälsopersonal anställd på skolan men enligt Skolinspektionens bedömning har denna ännu inte hunnit börja arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Att det under största delen av höstterminen 2017 saknats en elevhälsa som arbetat förebyggande och hälsofrämjande, och att den nytillträdde elevhälsan ännu inte har etablerat ett förebyggande och hälsofrämjande arbete innebär att elevernas utveckling mot utbildningens mål riskerar att försvåras.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I beslut den 16 november 2016 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Elafskolans arbete när det gäller elevhälsans främjande och förebyggande arbete. Elevhälsoteamet var nybildat och saknade psykologkompetens i det främjande och förebyggande arbetet. Det proaktiva arbetet var också eftersatt på grund av bristande kontinuitet i teamet.

Huvudmannen anger i sin skriftliga redovisning av vidtagna åtgärder bland annat att skolsköterskan genomfört hälsobesök och medverkat i värdegrundsarbete i klasserna. Redovisningen innehåller också en beskrivning av hur elevhälsoarbetet är tänkt att fungera utifrån de olika funktionerna i elevhälsan.

Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök i slutet på vårterminen 2017 kunde Skolinspektionen konstatera att den befintliga elevhälsan hade gjort en del hälsofrämjande och förebyggande åtgärder under vårterminen 2017, bland annat på gruppnivå. Skolinspektionen begärde dock den 11 september 2017 kompletterande information om elevhälsoteamets sammansättning inför det nya läsåret. Enligt rektors svar den 20 september 2017 saknade skolan åter ett elevhälsoteam, då skolan endast hade tillgång till en skolsköterska med begränsad tjänstgöring på skolan. Rektorn uppger dock i sitt svar att målet är att det ska anställas en skolsköterska, en kurator och en specialpedagog.

Vid uppföljningsbesöket i november 2017 framkommer att skolan helt har saknat ett fungerande elevhälsoarbete under större delen av höstterminen 2017. Vid tiden för uppföljningsbesöket saknas det fortfarande tillgång till specialpedagog, kurator och skolsköterska. Skolan har dock anställt en specialpedagog som tillträder i början på december. Via e-post den 24 november 2017 uppger rektorn att den nyanställda specialpedagogen också kommer att ha kurators funktion samt att rektorn har anställt en ny skolsköterska. Någon redogörelse för hur elevhälsan har arbetat hälsofrämjande och förebyggande efter att dessa personer har anställts har dock inte inkommit till Skolinspektionen. Av utredningen framgår vidare att skolan vid behov köper psykologtjänster från Resurscentrum i Södertälje, men skolan har inte tillgång till psykologkompetens i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

I en kompletterande telefonintervju med specialpedagogen, tillika kuratorn, den 13 februari 2018 framkommer att hon tjänstgör omkring 5-6 timmar per vecka och har prioriterat att påbörja kartläggningar och utredningar av elevers behov av stödinsatser, men att hon tror att hennes arbetstid inte kommer att räcka till och bör utökas.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen förenas med vite.

Eftersom verksamheten vid Elafskolan inte uppfyller de krav som följer av författningar som gäller för verksamheten, föreligger skäl att på nytt förelägga Apendere Skolor AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister.

Bristerna i lärarnas samverkan och elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete har förelegat under en längre tid, och detta trots att Skolinspektionen i beslut den 16 november 2016 (dnr 2015:9565) har förelagt Apendere Skolor AB att vidta åtgärder för att avhjälpa dessa brister. Skolinspektionen ser allvarligt på detta. Skolinspektionen bedömer mot denna bakgrund att det finns skäl att förena föreläggandet med vite.

Styrning och utveckling av verksamheten***Bedömning av brist***

Skolinspektionen konstaterar att Apendere Skolor AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Se till att:

- följa upp resultat, trygghet och studiero och måluppfyllelse på skolövergripande nivå
- analysera resultat, trygghet och studiero och måluppfyllelse på skolnivå,
- rektorn utifrån analysen beslutar om nödvändiga utvecklingsåtgärder,
- rektorn planerar och ser till att utvecklingsåtgärderna genomförs på skolnivå,
- Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.
- Kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Det systematiska kvalitetsarbetet är fortfarande bristfälligt

Skolinspektionen bedömer att bristerna avseende skolans systematiska kvalitetsarbete kvarstår. Utredningen visar att endast viss uppföljning av tryggheten och studieron sker. Vidare visar tillsynen att rektorn och lärarna inte följer upp och analyserar kunskapsresultaten i samtliga ämnen och årskurser på skolövergripande nivå. Bristerna medför att den analys som ska ligga till grund för nödvändiga utvecklingsåtgärder saknas. Det innebär att prioriteringar av och beslut om åtgärder riskerar att inte vara grundade på skolans egentliga behov. Därmed finns det en risk för att adekvata utvecklingsåtgärder inte beslutas och genomförs. Detta är särskilt allvarligt med tanke på de omfattande utvecklingsbehov som konstateras i detta beslut. Till följd av de ovan redovisade bristerna i kvalitetsarbetet är även dokumentationen av kvalitetsarbetet bristfällig.

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Enligt skollagen ska kvalitetsarbetet på enhetsnivå genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera

utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Vidare bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

I förarbetena till skollagen anges bland annat följande (prop. 2009/10:165, s. 308). För att nå genomslag och leda till verkliga förbättringar måste kvalitetsarbetet vara brett förankrat hos personal, barn, elever och vårdnadshavare. Läraren har ett särskilt ansvar för kvaliteten i undervisningen och att den systematiskt utvecklas. Att lärare systematiskt verkar för att utveckla undervisningen i syfte att därigenom förbättra måluppfyllelsen är centralt för att höja kvaliteten i skolan. Ett sådant systematiskt arbete bör vara den drivande kraften bakom kvalitetsarbetet. Det är därför en självklarhet att läraren enskilt och tillsammans med sina kollegor har en aktiv roll i kvalitetsarbetet.

I beslutet den 16 november 2016 bedömde Skolinspektionen att Elafskolan hade brister när det gäller styrning och utveckling av verksamheten. Visserligen hade skolan påbörjat att strukturera skolans verksamhet och det fanns flera framtidsytande planer men uppföljning av resultaten skedde endast på individnivå.

Av huvudmannens skriftliga redovisning den 27 april 2017 framgår att huvudmannen följer upp trygghet och studiero via en enkät till elever och vårdnadshavare. I huvudmannens redovisning framkommer också att en kvalitetsrapport ska upprättas efter varje läsår och att ett kalendarium ska finnas med avsatt tid för bland annat skolutveckling. Vidare framgår att beslut om vissa utvecklingsåtgärder fattats i form av att lokaler har omorganiserats för att främja samverkan mellan lärare, att en extern specialpedagog anställts för att initiera ett utvecklingsarbete kring undervisningen och att en kompetensutvecklingsplan påbörjats.

Vid uppföljningsbesöket i slutet av vårterminen 2017 framgick att kvalitets- och utvecklingsarbetet avstannat och att nya arbetssätt och rutiner inte implementerats i tillräcklig grad. I Skolinspektionens intervjuer med lärare och rektorn i slutet av vårterminen 2017 framkom att det systematiska kvalitetsarbetet hade fått stå tillbaka under vårterminen. Detta eftersom skolan behövde lösa akuta situationer med exempelvis brist på lärare, samtidigt som det varit bristande kontinuitet i såväl skolledning som i elevhälsoteamet, då rektorn slutade i januari 2017 och skolan tillfälligt hade tillgång till en inhyrd

specialpedagog. Därigenom avstannade, enligt de intervjuade, också ett påbörjat arbete för att utveckla undervisningen och skapa fungerande rutiner för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.

Vid uppföljningsbesöket den 15 november 2017 framkommer dock i intervjuer med lärare och rektor att skolans resultat fortfarande, förutom i ämnet matematik, följs upp enbart på individnivå. Rektorn uppger att rektorn och lärarna i början av höstterminen tittat på resultat i form av betyg och nationella prov från föregående läsår, men enligt rektorn är resultatuppföljning ur ett skolperspektiv inte en speciell punkt på skolans möten. Rektorn framför också att lärarna kontinuerligt ska skriva i skolans digitala dokumentationssystem hur det går för varje elev och att hon förväntar sig att lärarna gör det. När Skolinspektionen ber lärarna beskriva skolans systematiska kvalitetsarbete säger lärarna att de skriver omdömen med kommentarer per individ. En lärare uppger: "märker man att någon elev är i farozonen så presenterar jag det för mina kollegor". Vidare uppger lärarna att det inte varit någon avstämning av skolans resultat under höstterminen 2017, eftersom det enligt de intervjuade lärarna brukar ske nära terminsslut och i samband med att lärare rättat prov. Några lärare som deltar i intervjuer minns inte om det varit några avvikande resultat förra läsåret eller anser sig inte berörda av resultaten. En lärare säger att hen inte fått någon information om skolans resultat. Det framkommer också i lärarintervju att lärarna inte tagit del av några elevenkätresultat avseende bland annat trygghet och studiero, men någon kommenterar att "de ska finnas" och en annan uppger att elever i det sammanhanget "markerat otrygga platser på skolan".

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolan identifierat matematik som ett utvecklingsområde och att lärarna har följt upp och gjort viss analys av resultaten i detta ämne samt att beslut om utvecklingsåtgärder fattats avseende ämnet. I intervjuer med lärare framkommer att anledningen till att matematiken prioriterats bland annat är att resultaten på nationella prov i matematik i årskurs 6 har varit låga. Uppföljningen av matematikresultaten har enligt intervjuade lärare lett till diskussioner i ämnesträff om orsaker till resultaten. Lärarna uppger dock att de inte diskuterade hur undervisningen påverkat resultaten. Rektorn säger dock att en slutsats var att det behövs mera laborativt arbete i matematikundervisningen och att försteläraren fick ett stort ansvar att bedriva matematikundervisningen. En lärare berättar avseende utvecklingsåtgärder att de under ämnesträffen i matematik kom fram till att de behöver sätta in fler insatser och att de ska diskutera hur de kan förbereda eleverna inför nationella provet i år. Vidare berättar en lärare att denne fick i uppdrag att göra en terminsplanering för ämnesträffar i matematik där lärare konkret diskuterar vad de kan göra för att förbättra resultaten i matematik. Några lärare nämner också att skolan har köpt in Ipads och att det genomförs

utelektioner i syfte att förbättra undervisningen i matematik. Lärarna berättar vidare att planerad kompetensutveckling blivit inställd.

Utredningen visar vidare att även skolans dokumentation avseende det systematiska kvalitetsarbetet brister. Skolinspektionen har tagit del av en kompetensutvecklingsplan den 14 augusti 2017. Av den framgick ett antal planerade kompetensutvecklingsinsatser för personalen. Den 23 augusti kompletterades dokumentationen med rektorns motiveringar till olika kompetensutvecklingsinsatser för personalen. I dessa dokument tydliggörs dock inte en arbetsprocess som visar att ett systematiskt kvalitetsarbete skett, utan de nedskrivna prioriteringarna grundar sig på rektorns egna slutsatser. Skolinspektionen har också tagit del av resultat på en elevenkät, med frågor om bland annat trygghet och studiero, som huvudmannen genomfört vårterminen 2017, där arbetsron framstår som ett förbättringsområde. Svarsfrekvensen var dock låg, vilket innebär att endast ungefär en tredjedel av eleverna är representerade i undersökningen. I intervju den 15 november 2017 uppger rektorn i intervju att hon inte har något dokument som beskriver skolans systematiska kvalitetsarbete, men att hon gör egna veckovisa anteckningar över var skolan befinner sig och vad förändring innebär, "mitt eget kvalitetsarbete".

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § skollagen förenas med vite.

Verksamheten uppfyller inte de krav som gäller enligt författningarna och Apendere Skolor AB föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta de åtgärder som beskrivs ovan för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid sin tillsyn kunnat konstatera allvarliga brister i det systematiska kvalitetsarbetet på Elafskolan. Utan ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete kan huvudmannen inte bedöma verksamhetens måluppfyllelse och får stora svårigheter att vidta adekvata utvecklingsinsatser, vilket i sin tur kan medföra att eleverna inte får rätt förutsättningar att nå målen för utbildningen. Bristen har vidare funnits under minst ett läsår och det finns därför skäl att förena föreläggandet med vite.

Avhjälpta brister i verksamheten***Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling******Bedömning av brist***

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Apendere Skolor AB inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Apendere Skolor AB avhjälpt denna brist.

Motivering

I beslut den 16 november 2016 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Elafskolans målinriktade arbete mot kränkande behandling. Det främjande och förebyggande arbetet mot kränkande behandling fungerade inte på ett tillfredställande sätt.

Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 30 maj, 1 juni och 8 juni 2017 framkommer i intervjuer med elever, elevhälsoteam, lärare och rektor sammantaget att skolan har gjort flera insatser i form av exempelvis värdegrundsarbete och kamratstödjarverksamhet i syfte att motverka kränkande behandling. Beskrivningen överensstämmer också med huvudmannens redovisning av åtgärder. I intervjuerna vid uppföljningsbesöket den 15 november 2017 bekräftas att arbetet har gett resultat och att förekomst av kränkande behandling inte är ett problem på skolan.

Förutsättningar för lärande och trygghet***Bedömning av brist***

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Apendere Skolor AB inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Apendere Skolor AB avhjälpt denna brist.

Motivering

I beslut den 16 november 2016 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister kopplade till Elafskolans skolbibliotek. Skolinspektionen bedömde att skolbiblioteket behövde byggas upp, göras tillgängligt för alla elever och i högre grad motsvara elevernas behov av litteratur som stödjer deras lärande.

Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 30 maj och 1 juni 2017 framkommer i intervjuer med elever samt genom Skolinspektionens besök i skolbiblioteket att skolbiblioteket har central placering i skolbyggnaden, är tillgängligt under skoldagen, har strukturerats till innehåll och används på ett ändamålsenligt sätt. Enligt de intervjuade eleverna fungerar det mycket bättre och eleverna uppger också att de har använt böcker från skolbiblioteket inom ramen för undervisningen. Enligt huvudmannens redovisning har en lärare avsatt tid för att ansvara för skolbiblioteket. Det framkommer också i utredningen att huvudmannen har beslutat att organisera om skolan till att omfatta endast förskoleklass till och med årskurs 6 och därigenom finns det inga elever på skolan som saknar tillgång till skolbibliotek i det dagliga skolarbetet.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpna.

På Skolinspektionens vägnar

X Tommy Lagergren

Beslutsfattare

Signerat av: Tommy Lagergren

Hur man överklagar, se bilaga 1

Bilagor

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

X Lena Westerman Annerborn

Föredragande

Signerat av: Lena Westerman-Annerborn

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.